

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ НА ПІДПРИЄМСТВІ

В сучасних умовах розвитку економіки України все більшої уваги суб'єктами господарювання приділяється забезпеченню та підтриманню якомога більшого рівня прибутку. Це потрібно для подальшого їх розвитку, відтиснення конкурентів і завоювання більшої частки ринку, а також для визначення реальних можливостей підприємства.

Найважливішим показником, що характеризує прибутковість підприємства, є прибуток, що відображає позитивний фінансовий результат господарської діяльності підприємства, характеризує ефективність виробництва і в кінцевому рахунку свідчить про обсяг і якість виробленої продукції, стан продуктивності праці, рівень собівартості. Одночасно прибуток впливає на зміцнення комерційного розрахунку, інтенсифікацію виробництва при будь-якій формі власності, а також є джерелом формування бюджетних ресурсів держави.

Організаційно-економічний механізм управління прибутком підприємства представляє собою сукупність відповідних принципів, методів, управлінських і організаційно-економічних заходів та іншого інструментарію, спрямованого на формування прибутку визначеної величини. Він включає в себе його призначення, мету, задачі, принципи створення, часовий інтервал дії, структуру, задачі й результат діяльності кожного блоку механізму.

Хоча перед кожним із визначених блоків стоять власні завдання, їх реалізація спрямована на досягнення загальних спільних цілей, що стоять перед управлінням прибутком підприємств. Так, виходячи із функціонально-організаційних особливостей та базових характеристик управління прибутком як складового блоку фінансового менеджменту, можна виділити сукупність

відособлених, цілісних та логічно взаємоузгоджених цілей, зокрема: максимізація добробуту власників; максимізація ринкової вартості підприємства; підтримання конкурентоспроможності у довгостроковому періоді; забезпечення ліквідності підприємства та його платоспроможності; підтримання прийняттого рівня самофінансування суб'єкта господарювання; підтримання інвестиційної привабливості підприємства та інші цілі відповідно до визначених цілей, досягнення яких ставлять перед управлінням прибутком підприємств, формулюються завдання управління прибутком як форми поточної конкретизації цілей такого управління, подальша конкретизація завдань управління прибутком здійснюється на рівні функціонально-організаційних блоків управління прибутком підприємств, основні з яких було визначено вище.

Залежно від величини можливих фінансових втрат і недоотримання прибутку підприємством можна виділити чотири основні зони фінансового ризику:

1) безризикова зона: ризик зовсім незначний, фінансових втрат практично немає, гарантується фінансовий результат в обсязі розрахункової суми прибутку;

2) зона допустимого ризику: ризик середній, можливі фінансові втрати в обсязі розрахункової суми прибутку;

3) зона критичного ризику: ризик високий, можливі фінансові втрати в обсязі розрахункової суми валового доходу;

4) зона катастрофічного ризику: ризик дуже високий, можливі фінансові втрати в обсязі суми власного капіталу підприємства.

З метою нейтралізації фінансових ризиків діяльності підприємства, здобуття належного рівня фінансової автономії та розвитку його економічного потенціалу пропонуються наступні напрямки покращення управління прибутку, зокрема: раціонально вибирати напрямки вкладання коштів, здійснювати розподіл прибутку відповідно до стратегії розвитку підприємства, підвищувати інвестиційну привабливість, шукати альтернативні джерела поповнення

фінансових ресурсів підприємства, планувати розмір прибутку на перспективу, підвищувати якість продукції, застосовувати найсучасніші механізовані та автоматизовані засоби для аналізу прибутку і рентабельності, забезпечувати розвиток матеріально-технічної бази внаслідок капіталізованої частини прибутку, проводити чіткий контроль за виконанням поставлених завдань у плані використання та розподілу прибутку.

Необхідно зазначити, що принципи управління прибутком залежать від багатьох факторів, головними із яких є особливості галузевої приналежності, спеціалізація підприємства, його організаційна форма і форма власності, цілі стратегічного розвитку й етапи реалізації стратегії і т.д. Це зумовлює поряд з використанням загальноприйнятих принципів управління прибутком необхідність розробки особливих принципів для кожного конкретного підприємства індивідуально, ґрунтуючись на системному підході і комплексному аналізі його діяльності. Дослідження принципів управління дозволяє застосовувати обмірковані, аргументовані дії і рішення при розробці інструментів управління прибутком. Аналіз теорії і практики економічного управління різними економічними об'єктами дозволив встановити необхідність застосування до управління прибутком наступних наукових підходів: системного, комплексного, інтеграційного, маркетингового, функціонального, динамічного, відтворювального, процесного, нормативного, кількісного (математичного), адміністративного, поведінкового, ситуаційного. Кожний з перерахованих підходів відображує чи характеризує один з аспектів управління прибутком підприємства чи їх сукупність. При системному підході прибуток підприємства розглядається як сукупність взаємозалежних елементів, що має вихід (мету), вхід, зв'язок із зовнішнім середовищем, зворотний зв'язок. При застосуванні комплексного підходу повинні враховуватися економічні, організаційні, соціальні, психологічні, а при необхідності й інші аспекти управління прибутком підприємства та їх взаємозв'язки.

Отже, кінцевою метою діяльності будь-якого підприємства є отримання прибутку. Тому дуже важливо під час стратегічного планування прибутку

врахувати всі чинники і аспекти подальшого розвитку для повного і обґрунтованого визначення величини прибутку і забезпечення певного рівня прибутку. Одночасно при плануванні прибутку є ряд особливостей, специфічних аспектів, які необхідно врахувати для фінансового забезпечення постійного розвитку підприємства. В умовах нестабільної економіки важливим для будь-якого підприємства є формування найістотніших принципів і ефективної системи стратегічного планування та управління прибутком. Управління прибутком являє собою процес розробки та прийняття ефективних управлінських рішень за всіма основними аспектами його формування та розподілу і використання на підприємстві з метою максимізації добробуту власників підприємства в поточному та перспективному періодах.

Список використаних джерел:

1. Бланк И.А. Управление прибылью. / И.А. Бланк // Учебное пособие - К.: Ника-Центр, 1998. – 544 с.
2. Зінченко О.А. Управління якістю фінансового результату підприємства /О.А. Зінченко// Актуальні проблеми економіки. – 2010. – №1. – С.109-115.
3. Присяжнюк Н. Управління прибутком підприємства в сучасних умовах господарювання / Н. Присяжнюк // Матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Інноваційні засади сталого розвитку національного господарства». –м. Хмельницький, 2012. – С. 137-139.